ናደለ፣	ነከተ፡	ነቀሰ፡	ሥልሳ፡	ዐበለ፡	ዐደን፣
ነደፈ፡	ነካታ፣	ነቀሸ፡	ሠነገ፡	ዐባይ፣	ዐደን፡
ናወዘ፡	ነኰተ፣	ነቀተ፡	ሠነጋ፡	ዐበላ፣	ዐደፈ፣
ነወጠ፣	ንምራ፣	ናርጅ፡	ሠንጋ፣	ዐበረ፣	ዐደፍ፡
ነውጥ፡	ነነዌ፡	ነረተ፡	ሠንጎ፣	ዐቦሬ፣	ዐደረ፣
ነወረ፣	ነፈገ፡	ናረት፡	ሠነቀ፡	(ዐበረ)	ዐዳር፡
ነውር፡	ንፉግ፣	ነሰበ፡	ሥንቅ፣	ዐቧራ፣	ዕዳሬ፣
ናወተ፡	ነፈዘ፡	ነሲብ፣	ሥንቆ፡	ዐገዘ፡	ዕድር፣
ነዘዘ፣	ነፈዝ፡	ነሸጠ፣	ሣቀየ፡	ዐጎዛ፣	ዐደር፡
ናዘዘ፡	ናፈጠ፣	ነሰረ፣	ሥቃይ፣	ዐገለ፣	ዐደሬ፡
ኑዛዜ፡	ነፍጥ፣	ነስር፣	ሠረበ፣	ዕግል፣	ዐጀረ፣
ነዘለ፣	ንፍጥ፣	ንስር፡	ሢርባ፡	ዐጉል፣	ዐጅሬ፣
ነዚፉ፣	ናፈለ፡	ነሸረ፡	ሠረገ፡	ዐገመ፡	ዐደሰ፡
ነዘረ፣	ነፈል፣	ነተበ፣	ሢርጋ፡	ዐገሠ፣	ዐዲስ፣
ነዝር፡	ናፈቀ፡	ንትብ፡	ሠረዘ፡	ዐገተ፣	ዐወደ፣
ናዘረ፣	ንፍቅ፣	ነተፈ።	ሠረዝ፡	ዕጎቻ፡	ዐውድ፣
ናዜራ፡	ነፈረ፡	(ሠ)	ሠረጠ፡	ዐጎት፡	ዐወጀ፣
ነሐሴ፡	ንፍር፡	ሠበዘ፣	ሥርጥ፣	ዐጓት፣	ዐዋጅ፣
ነጠበ፡	ንፍሮ፣	ሠበዝ፣	ሠራጨ፡	ዐጀበ፣	ዐዋዜ፣
ነጥብ፣	ነፈሰ፣	ሠገገ፣	ሥረይ፡	ዐጀብ፡	ዐውሎ፡
ነጠጠ፣	ነፉስ፣	ሠጋጊ፣	ሥራይ፣	ዐደገ፣	ዐወቀ፣
ነጠለ፡	ነፍስ፡	ሠገረ፣	ሠርክ፣	ዐደዳ፡	ዐወረ፡
ነጠላ፣	ነፍት፣	ሠጋር፡	ሢራክ፡	(ዐደየ)	ዐወሰ፡
ነጠፈ፣(፩)	ነቀዘ፡	ሠጠጠ፡	ሠረቀ፣	ዐደይ፣	ዐዘበ፣
ነጠቀ፡	ነቀዝ፡	ሣጠራ፡	ሣረረ፡	ዐደለ፡	ዐዛባ፡
ነጠረ፡	ነቁጥ፣	ሠየመ፡	ሠተረ።	ዕድል፣	ዐዘለ፡
ንጥር፣	ነቀለ፡	ሡካር፣	(ዐ)	ዐደሌ፣	ዕዝል፣
ነጥር፡	ነቀላ፣	ሠለጠ፣	ዐበዘ፣	ዐዳል፣	ዐዘሎ፡
ነጠሰ፣	ነቀፈ፣	ሠላጤ፡	ዐበጠ፣	ዐጀለ፣	ዐዘነ፣
ነከለ፡	ነቀፋ፡	ሣለቀ፡	ዕባጭ፡	ዐደመ፡	ዐዘን፣
ነከረ፣	ነቀረ፡	ሥላቅ፣	ዐበጠ፣	ዐድማ፣	ዐጠበ፣
ነኰረ፣	ንቃሬ፣	ሠለሰ፡	ዐብጤ፡	ዕድሜ፣	ዐጠድ፣
ነከሰ፣	ነቄረ፡	ሠላሳ፣	ዐበየ፡	ዐጀም፣	ዐጨደ፣
ንክሻ፣	ነቋራ፡	ሥላሴ፣	ዐብዬ፡	ዐደነ፣	ዐጨዳ፣

ዐጠጠ፡	ዐሉላ፡	ዐማች፡	ዐረጠ፡	(ፈ)	ፎከት፡
ዐጠጥ፡	ዐለመ፡	ዐነጠ፡	ዐራጣ፡	ፈገገ፡	ፈለገ፡
ዐጣጥ፡	ዕልም፡	ዐኘከ፡	ዕሪያ፡	ፈገጠ፡	ፈለጓ፡
ዐጥም፡	ዐለመ፡	ዕኝካ፡	ዐርኬ፡	ፉጐሎ፡	ፍለጋ፡
ዐጠነ፡	ዓለም፡	ዐነቀ፡	ዐረመ፡	ፈገመ፡	ፈለጠ፡
ዕጣን፡	ዓላማ፡	ዐሣማ፡	ዐረም፡	ፈጋራ፡	ፈሊጥ፡
ዐጠፈ፡	ዐለፈ፡	ዐሠሠ፡	ዐረፈ፡	ፉገረ፡	ፈለለ፡
ዐጠፉ፡	ዐለቀ፡	ዐሠር፡	ዐረፉ፡	ፏደደ፡	ፈለመ፡
ዐጥፍ፡	ዐመገ፡	ዐሥር፡	ዕራፊ፡	ፊደል፡	ፈለማ፡
ዐጠቀ፡	ዐማጋ፡	ዐፈነ፡	ዕርፍ፡	ፈደነ፡	ፉልማ፡
ዐጥቅ፡	ዐመደ፡	ዐፈና፡	ዐረፉ፡	ፉደት፡	ፈለቀ፡
ዐጨቀ፡	ዐመድ፡	ዐፈሠ፡	ዐረቀ፡	ፈወሰ፡	ፈለሰ፡
ዐጠረ፡	ዐሞድ፡	ዐፈሣ፡	ዕርቅ፡	ፈውስ፡	ፈላሻ፡
ዐጥር፡	ዐሻዳ፡	ዐፈረ፡	ዐረረ፡	ፈዘዘ፡	ፈነዳ፡
ዐጠረ፡	ዐምድ፡	ዐፉር፡	ዐራራ፡	ፈዛዛ፡	ፍንጅ፡
ዐጭር፡	ዐመጠ፡	ዐቀበ፡	ዕራሪ፡	ፈጠጠ፡	ፍናጅ፡
ዐይጥ፡	ዐመጥ፡	ዐቃቢ፡	ዐረር፡	ፈጣጣ፡	ፈንዤ፡
ዐየለ፡	ዐሞጭ፡	ዐቀደ፡	ዐረሰ፡	ፈጠጤ፡	ፈነጠ፡
ዐያሌ፡	ዐመል፡	ዐቅድ፡	ዕርሻ፡	ፈጠመ፡	ፌንጣ፡
ዐያል፡	ዐምሌ፡	ዐቅል፡	ዐረሰ፡	ፈጠም፡	ፈነጨ፡
ዐይን፡	ዐመመ፡	ዐቅም፡	ዐራስ፡	ፈጠነ፡	ፉነነ፡
ዐከበ፡	ዕመም፡	ዐቀፈ፡	ዐሰበ፡	ፈጣን፡	ፎነነ፡
ዐከከ፡	ዐምና፡	ዐቄረ፡	ዐስብ፡	ፎጠና፡	ፈነረ፡
ዕከክ፡	ዐመቀ፡	ዐረበ፡	ዐሱብ፡	ፈጠረ፡	ፈንታ፡
ዐከመ፡	ዐማራ፡	ዐሩብ፡	ዐሸበ፡	ፎጠረ፡	ፈጸመ፡
ዐኪም፡	ዐማሮ፡	ዐረበ፡	ዐሰበ፡	ፈየደ፡	ፈቀደ፡
ዐለበ፡(፫)	ዐመሰ፡	ዐርብ፡	ዐሳብ፡	ፉይዳ፡	ፈቃድ፡
ዐሊብ፡	ዐሙስ፡	ዐረገ፡	ዐሸለ፡	ፈየጠ፡	ፈቀቀ፡
ዐላባ፡	ዐምሳ፡	ዐረጓ፡	ዐሸመ፡	ፍየል፡	ፎቃቃ፡
ዐልበ፡	ዐመተ፡	ዐረደ፡	ዐሳር፡	ፈከከ፡	ፈቀረ፡
ዐለጠ፡	ዕመት፡	ዐራጅ፡	ዐሻሮ፡	ፈከረ፡	ፍቅር፡
ዐልጫ፡	ዐሞት፡	ዐራዳ፡	ዐሰት፡	ፎከረ፡	ፍርግ፡
ዐለለ፡	ዓመት፡	ዐረዘ፡	ዐተበ፡	ፉከራ፡	ፈረደ፡
ዐለላ፡	ዐማት፡	ዕሪዝ፡	ዐተመ።	ፎከተ፡	ፍርድ፡

ፈርጅ ፡
ፍሪዳ ፡
ፈረጠ ፡
ፈርጥ ፡
ፈረመ ፡
ፊርማ ፡
ፈረቀ ፡
ፈረቃ ፡
ፈረሰ ፡
ፈርስ ፡
ፍራሽ ፡
ፍራሽ ፡
ፈረስ ፡
ፋሽገ ፡
ፈሰከ ፡
ፋሲካ ፡
ፋሽከ ፡
ፋሽኮ ፡
ፍሽካ ፡
ፈሶሌ ፡
ፈሰሰ ፡
ፈሳሽ ፡
ፈሰስ ፡
ፈሰሴ ፡
ፈተገ ፡
ፈተለ ፡
ፈትል ፡
ፈቸለ ፡
ፈቸል ፡
ፈተነ ፡
ፈተና ፡
ፈተረ ፡
ፈተሸ ፡
ፍተሻ ፡

ፈተተ ።
(ጸ)
ጸበበ ፡ (ጠ)
ጸደይ ፡
ጸደቀ ፡
ጻድቅ ፡
ጽድቅ ፡
ጸየፈ ፡
ጸያፍ ፡
ጸለየ ፡
ጸሎት ፡
ጽላት ።
(ፀ)
ፀሓይ ፡
ፀነሰ ፡ (ጠ)
(ቀ—ቈ)
ቈበበ ፡
ቈባባ ፡
ቃብዱ ፡
ቀበጠ ፡
ቀበጥ ፡
ቀበለ ፡
ቀበሌ ፡
ቀበሎ ፡
ቅበላ ፡
ቀበና ፡
ቀበረ ፡
ቀብር ፡
ቀበሮ ፡
ቈበር ፡
ቀደደ ፡
ቀደመ ፡
ቀድሞ ፡
ቅድም ፡

ቅዳሜ ፡
ቈደረ ፡
ቈደር ፡
ቀደሰ ፡
ቅዳሴ ፡
ቀውጢ ፡
ቀወሰ ፡
ቀውስ ፡
ቀዎት ፡
ቀዘበ ፡
ቀዘባ ፡
ቀዘዘ ፡
ቅዛዛ ፡
ቈዘመ ፡
ቍዘማ ፡
ቀዘነ ፡
ቃዘነ ፡
ቀዘፈ ፡
ቈዘረ ፡
ቀጠበ ፡
ቅጠባ ፡
ቈጠበ ፡
ቍጠባ ፡
ቀጠጠ ፡
ቈጠጠ ፡
ቍጣጥ ፡
ቍጫጭ
ቀጠለ ፡
ቀጠላ ፡
ቅጠል ፡
ቅጥል ፡
ቃጠለ ፡
ቃጥላ ፡
ቃጠሎ ፡

ቃጨለ ፡
ቃጭል ፡
ቀጤማ ፡
ቀጨማ ፡
ቀጨሞ ፡
ቅጫም ፡
ቀጠነ ፡
ቀጠና ፡
ቀጣና ፡
ቀጪኔ ፡
ቀጪን ፡
ቀጠፈ ፡
ቀጠፉ ፡
ቀጠረ ፡
ቅጥር ፡
ቃጠረ ፡
ቀጠሮ ፡
ቈጠረ ፡
ቍጥር ፡
ቋጠረ ፡
ቋጥር ፡
ቋጨራ ፡
ቈጠሰ ፡
ቍጢሶ ፡
ቀየደ ፡
ቀየጠ ፡
ቀየመ ፡
ቅያሜ ፡
ቀየረ ፡
ቀየሰ ፡
ቅያስ ፡
ቀለበ (፪)
ቀለብ ፡
ቀልብ ፡

ቀለደ ፡
ቀልድ ፡
ቀላድ ፡
ቀለዘ ፡
ቈለዘ ፡
ቀለጠ ፡
ቀለጥ ፡
ቀለጠ ፡
ቈለጥ ፡
ቈለጠ ፡
ቈለጭ ፡
ቀለለ ፡
ቀሊል ፡
ቀላል ፡
ቈለለ ፡
ቀለመ ፡
ቀለም ፡
ቀላማ ፡
ቈለፈ ፡
ቍልፍ ፡
ቀለሰ ፡
ቀለሽ ፡
ቀለተ ፡
ቃልቻ ፡
ቈመደ ፡
ቀመጠ ፡
ቈመጠ ፡
ቈመጥ ፡
ቈማጣ ፡
ቍምጣ ፡
ቋመጠ ፡
ቀመለ ፡
ቅማል ፡
ቀመመ ፡

ቅመም ፡
ቀመረ ፡
ቀመር ፡
ቍማር ፡
ቀመሰ ፡
ቅምሻ ፡
ቀሚስ ፡
ቀነዳ ፡
ቀንድ ፡
ቀንዳ ፡
ቀንጃ ፡
ቅናጅ ፡
ቋንጃ ፡
ቃንዛ ፡
ቀናጣ ፡
ቈነጠ ፡
ቈነጨ ፡
ቍንጫ ፡
ቀኖና ፡
ቈነነ ፡
ቀነፈ ፡
ቀነረ ፡
ቀነሰ ፡
ቈነሰ ፡
ቍናስ ፡
ቀነተ ፡
ቅናት ፡
ቀሠጠ ፡
ቀሠመ ፡
ቀሠም ፡
ቀሠፈ ፡
ቀሠረ ፡
ቀፈደ ፡
ቀፈድ ፡

ቈፈነ፡
ቈፈን፡
ቀፈፈ፡ (፫)
ቀፈረ፡
ቈፈረ፡
ቍፈራ፡
ቍፋሮ፡
ቀፈት፡
ቀቀለ፡
ቀቀረ፡
ቈቀር፡
ቀቀተ፡
ቅቅት፡
ቋቅቻ፡
ቀረበ፡
ቅርብ፡
ቈረበ፡
ቍርባ፡
ቍርዝ፡
ቀረጠ፡
ቀረጥ፡
ቈረጠ፡
ቈራ’ጥ፡
ቍርዬ፡
ቈርኬ፡
ቃረመ፡
ቈረመ፡
ቀረና፡
ቅራና፡
ቈረነ፡
ቈረን፡
ቈረኝ፡
ቍራኛ፡
ቀረፈ፡

ቀረፋ፡
ቈረፈ፡
ቋርፍ፡
ቀረረ፡
ቅራሪ፡
ቈረረ፡
ቈረሰ፡
ቅርስ፡
ቀረሸ፡
ቈሸበ፡
ቈሰለ፡
ቍስል፡
ቀሰሰ፡
ቈሰሰ፡
ቈሸሸ፡
ቈሻሻ፡
ቀሰተ፡
ቀስት፡
ቋትል፡
ቈተመ፡
ቀተረ፡
ቀትር፡
ቋቲሮ፡
ቀተራ፡
ቃተተ፡
ቈተቸ፡
ቍትቻ።

(ረ)

ረበበ፡
ረበደ፡
ረባዳ፡
ረብጣ፡
ረበከ፡
ረበተ፡

ረገበ፡
ርግብ፡
ረገደ፡
ረገድ፡
ረገዘ፡
ርጉዝ፡
ረገጠ፡
ርግጫ፡
ርግጥ፡
ረገመ፡
ረገፈ፡
ርጋፊ፡
ርጋፎ፡
ረድፍ፡
ረዘመ፡
ረዥም፡
ረጠበ፡
ርጥብ፡
ረጠጠ፡
ረከበ፡
ርካብ፡
ረኸጥ፡
ርኩም፡
ረከሰ፡
ርኩስ፡
ርካሽ፡
ርኮት፡
ረኮተ፡
ረመደ፡
ርምጃ፡
ርምድ፡
ረመጠ፡
ረመጥ፡
ርሚጠ፡

ረሞጫ፡
ራመመ፡
ረመሰ፡
ሮምታ፡
ረፈደ፡
ረፋድ፡
ረፈቀ፡
ረቀቀ፡
ረቂቅ፡
ርሳስ።

(ሰ–ሸ)

ሰበብ፡
ሸበበ፡
ሸበድ፡
ሽብዳ፡
ሽባጥ፡
ሰበከ፡
ሰበካ፡
ሰብል፡
ሸበላ፡
ሰበን፡
ሰበቀ፡
ሰብቅ፡
ሰበረ፡
ሸበረ፡
ሽብር፡
ሰበተ፡
ስበት፡
ሸበተ፡
ሽበት፡
ሰገባ፡
ሸጐበ፡
ሰገደ፡
ሰገድ፡

ሰጐደ፡
ሰገጠ፡
ሰገጥ፡
ሰጐጥ፡
ሸጐጠ፡
ሸጕጥ፡
ሰገል፡
ሰገሌ፡
ሰጐን፡
ሸገነ፡
ሸገና፡
ሻገረ፡
ሸጐረ፡
ሻጕራ፡
ሻገተ፡
ሻጋታ፡
ሰደበ፡
ስድብ፡
ሰደደ፡
ሰደድ፡
ሰደፍ፡
ሰዲቃ፡
ሰደረ፡
ሴደር፡
ሸውክ፡
ሰወረ፡
ሰሐራ፡
ሰጠመ፡
ሰጥር፡
ሰየመ፡
ሰየፈ፡
ሰይፍ፡
ሰከከ፡
ሲካካ፡

ሾከከ፡
ሾካካ፡
ሰከለ፡
ሰካላ፡
ሳክላ፡
ሸክላ፡
ሻክላ፡
ሰኰመ፡
ሸከመ፡
ሸክም፡
ሰከነ፡
ሰኰና፡
ሽክና፡
ሸከፈ፡
ሰከረ፡
ሰካር፡
ስካር፡
ሻከረ፡
ሻካራ፡
ሻኹራ፡
ሰለበ፡
ሰለባ፡
ሸለበ፡
ሶለግ፡
ሸለገ፡
ስልጃ፡
ሹልዳ፡
ሰሊጥ፡
ሽልጠ፡
ሰለከ፡
ስልክ፡
ሾለከ፡
ሰለለ፡
ስለላ፡

ሰለለ ፡	ሰሞን ፡	ሰፈፍ ፡	ሽርጥ ፡	ተገነ ፡	ተመገ ፡
ሰላላ ፡	ሸማኔ ፡	ሸፈፈ ፡	ሰረየ ፡	ተገን ፡	ተመመ ፡
ሰላሌ ፡	ሸመቀ ፡	ሸፋፋ ፡	ሸረከ ፡	ችግኝ ፡	ተመን ፡
ሸለለ ፡	ሰመረ ፡	ሽፉፍ ፡	ሸሪክ ፡	ትግሬ ፡	ተምር ፡
ሽለላ ፡	ሰመር ፡	ሰፈረ ፡	ሰርን ፡	ቸገረ ፡	ቱማታ ፡
ሰለመ ፡	ስሙር ፡	ሰፈር ፡	ሶረን ፡	ችግር ፡	ተምች ፡
ሰላም ፡	ሰማራ ፡	ስፍራ ፡	ሰርፍ ፡	ችጋር ፡	ተነነ ፡
ሸለመ ፡	ሸመተ ፡	ስፍር ፡	ሸረፈ ፡	ተከዘ ፡	ትንኝ ፡
ሽልሜ ፡	ሸመታ ፡	ሸፈተ ፡	ሸረፋ ፡	ትካዜ ፡	ቸነነ ፡
ሰሌን ፡	ሳንባ ፡	ሽፍታ ፡	ሰረቀ ፡	ተከዚ ፡	ቸንች ፡
ሰለፈ ፡	ሰነባ ፡	ሸፍት ፡	ስርቅ ፡	ተከለ ፡	ቸፈገ ፡
ሰልፍ ፡	ሰነድ ፡	ሽቅብ ፡	ሰረረ ፡	ተክል ፡	ቸፈረ ፡
ሸለፈ ፡	ሰናዳ ፡	ሸቀበ ፡	ሸረረ ፡	ቸከለ ፡	ተረበ ፡
ሰለቀ ፡	ስንዴ ፡	ሸቃበ ፡	ሰሪቴ ፡	ችካል ፡	ተረብ ፡
ሸለቆ ፡	ሸንዳ ፡	ሰቀዘ ፡	ሸሸገ ፡	ተኰላ ፡	ተርብ ፡
ሾለቅ ፡	ሰነጠ ፡	ሰቀጠ ፡	ሴሰየ ፡	ቸኰለ ፡	ቶረበ ፡
ሰለተ ፡	ሽንጥ ፡	ሰቃጢ ፡	ሲሳይ ፡	ችኰላ ፡	ተረከ ፡
ሰለታ ፡	ሰንጢ ፡	ሸቀጠ ፡	ሰሰለ ፡	ተከነ ፡	ታሪክ ፡
ስልት ፡	ስናጭ ፡	ሸቀጥ ፡	ሴሰነ ፡	ተኰነ ፡	ተረፈ ፡
ስልቻ ፡	ስንኝ ፡	ሰቄጣ ፡	ሴሰን ፡	ትኳን ፡	ትራፊ ፡
ሰለቸ ፡	ሰነፈ ፡	ሰቀለ ፡	ሴሰኛ ፡	ተከረ ፡	ተረፍ ፡
ስልቹ ፡	ሰነፍ ፡	ሰቀላ ፡	ሾተለ ፡	ተኰረ ፡	ተረረ ፡
ሸለተ ፡	ሸነፈ ፡	ሸቀን ፡	ሾተል ፡	ተኳር ፡	ተራራ ፡
ሸለታ ፡	ሲናር ፡	ሰቀቀ ፡	ሳተነ ፡	ተኰሰ ፡	ቸረረ ፡
ሰመግ ፡	ስናር ፡	ሸረበ ፡	ሳተና ፡	ተኰስ ፡	ተረተ ፡
ሰመጎ ፡	ስንት ፡	ሹራብ ፡	ሳተፈ ፡	ታከተ ፡	ተረት ፡
ሸመደ ፡	ሽንት ፡	ሹርባ ፡	ሸተረ ፡	ተልባ ፡	ቸሰረ ፡
ስምዛ ፡	ሰፌድ ፡	ሾርባ ፡	ሻተረ ፡	ተለለ ፡	ተተገ ፡
ሰመጠ ፡	ሻፈደ ፡	ሰረገ ፡	ሰታቴ ፡	ተለላ ፡	ታታረ ፡
ሸመጥ ፡	ሸፈጠ ፡	ሰርግ ፡	ሸተተ ፡	ተላላ ፡	ቸቸረ ።
ሰማይ ፡	ሸፍጥ ፡	ሰርዶ ፡	ሻተተ ።	ተለመ ፡	(ጸ)
ሸመመ ፡	ሽፋል ፡	ሰረጀ ፡	(ተ—ቸ)	ታልማ ፡	ጸጸስ ።
ሸማማ ፡	ሸፈነ ፡	ሸረጠ ፡	ተገበ ፡	ትለም ፡	(ፐ)
ሰመነ ፡	ሰፈፈ ፡	ሸርጥ ፡	ተግብ ፡	ቸለሰ ፡	ፓሪስ ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ያራት ፡ ፊደል ፡ ግስ ፤ (በደጊመ ፡ ቃል) ።

(አ)	ገውጋዋ ፡	ገረገረ ፡	ደነደነ ፡	ዘምዘም ፡
አፍኣዊ ።	ገዘገዘ ፡	ገረገራ ፡	ደንዳና ፡	ዘነዘና ፡
(በ)	ግዝጋዛ ፡	ግርግር ፡	ደንዳኔ ፡	ዘፈዘፈ ፡
በገበገ ፡	ጎዘጎዘ ፡	ጎረጎረ ፡	ድንድን ፡	ዘቀዘቀ ፡
በደበደ ፡	ጕዝጓዝ ፡	ጕርጓሮ ፡	ደፈደፈ ፡	ዠቀዠቀ ፡
በዘበዘ ፡	ገጠገጠ ፡	ገሸገሸ ፡	ድፍድፍ ፡	ዘረዘረ ፡
ብዝበዛ ፡	ጎጠጎጠ ፡	ገተገተ ፡	ዶፈዶፈ ፡	ዝርዝር ፡
በጠበጠ ፡	ገጨገጨ ፡	ጎተጎተ ፡	ዶፍዱፉ ፡	ዝርዝ'ር ፡
ብጥበጣ ፡	ገለገለ ፡	ጕትጎታ ፡	ደቀደቀ ፡	ዠረዠረ ፡
ቦጠቦጠ ፡	ግልጋሎ ፡	ገችጋቻ ።	ደረደረ ።	ዘተዘተ ።
ቦከቦከ ፡	ገላገለ ፡	(ደ–ጀ)	(ወ)	(ጠ–ጨ)
በለበለ ፡	ግልግ'ል ፡	ደበደበ ፡	ወዘወዘ ፡	ጠበጠበ ፡
ቦፈቦፈ ፡	ግልግል ፡	ድብደባ ፡	ውዝዋዜ ፡	ጥብጠባ ፡
በቀበቀ ፡	ጓልገል ፡	ድብድብ' ፡	ወጠወጠ ፡	ጥብጣብ ፡
ቦረቦጭ ፡	ጎለጎለ ፡	ድብዳብ ፡	ወከወከ ፡	ጨበጨበ ፡
በረበረ ፡	ጕልጓሎ ፡	ደብዳቤ ፡	ወለወለ ፡	ጭብጨባ ፡
በርበራ ፡	ገመገመ ፡	ደሰደበ ፡	ወላወለ ፡	ጠዘጠዘ ፡
በርበሬ ፡	ጓምገማ ፡	ጀብጀባ ፡	ወነወነ ፡	ጠለጠለ ፡
በርበር ፡	ገነገነ ፡	ደገደገ ፡	ወረወረ ፡	ጠልጣላ ፡
ብርበራ ፡	ግንገና ፡	ደግዳጋ ፡	ውርወራ ፡	ጦለጦለ ፡
ብርብራ ፡	ጎነጎነ ፡	ድግድግ ፡	ወሰወሰ ፡	ጦልጧላ ፡
ቦረቦረ ፡	ጕንጕን ፡	ዶገዶገ ፡	ወተወተ ፡	ጨለጨለ ፡
በሰበሰ ፡	ገሠገሠ ፡	ደዘደዘ ፡	ውትወታ ።	ጠመጠመ ፡
በተበተ ።	ግሥግሣ ፡	ደከደከ ፡	(ዘ–ዠ)	ጥምጥም ፡
(ገ–ጐ)	ጎሠጎሠ ፡	ደለደለ ፡	ዘበዘበ ፡	ጨመጨመ
ገበገበ ፡	ገፈገፈ ፡	ደልዳላ ፡	ዝብዘባ ፡	ጨምጨሞ፡
ገብጋባ ፡	ጎፈጎፈ ፡	ድልድል ፡	ዘጠዘጠ ፡	ጠፈጠፈ ፡
ጎበጎበ ፡	ጎፍጓፉ ፡	ዶለዶለ ፡	ዘጥዛጣ ፡	ጠፍጣፋ ፡
ገደገደ ፡	ገረገበ ፡	ዶልዱላ ፡	ዠጠዠጠ ፡	ጥፍጥፍ ፡
ግድግዳ ፡	ገረገመ ፡	ዶልዱሌ ፡	ዘከዘከ ፡	ጠፈጠፍ ፡
ጎደጎደ ፡	ጓርግም ፡	ዶለዶመ ፡	ዘለዘለ ፡	ጨፈጨፈ ፡
ጎድጓዳ ፡	ጎረጎመ ፡	ዶልዱማ ፡	ዠለዠለ ፡	ጨፈጨፍ ፡
ጕድጓድ ፡	ጎረጎማ ፡	ደመደመ ፡	ዘመዘመ ፡	ጠቀጠቀ ፡

ጠቃጠቆ ፣
ጨቀጨቀ ፣
ጭቅጭቅ ፣
ጠረጠረ ፣
ጥርጥር ፣
ጥርጣሬ ፣
ጠራጠር ፣
ጨረጨረ ፣
ጨርጨር ፣
ጠሰጠሰ ።

(ከ–ኰ)

ከበከበ ፣
ኰበኰበ ፣
ኰብኰባ ፣
ከውካዋ ፣
ከለከለ ፣
ኰለኰለ ፣
ከመከመ ፣
ክምክም ፣
ኰመኰመ ፣
ከነከነ ፣
ክንካኔ ፣
ከፈከፈ ፣
ኰፈኰፈ ፣
ከረከረ ፣
ክርክ'ር ፣
ክርክር ፣
ከርከር ፣
ከርከሮ ፣
ኰረኰረ ፣
ኵርኰራ ፣
ከሰከሰ ፣
ከስከሶ ፣
ከሽከሽ ፣
ኰሰኰሰ ፣
ኰሸኰሸ ፣
ኰሽኰሽ ፣
ከተከተ ፣
ክትክታ ፣
ኰተኰተ ።

(ለ)

ለበለበ ፣
ልብለባ ፣
ለገለገ ፣
ለግላጋ ፣
ለደለደ ፣
ለድላዳ ፣
ለውላዋ ፣
ለዘለዘ ፣
ለጠለጠ ፣
ሎጥሏጣ ፣
ለከለከ ፣
ለመለመ ፣
ልምላሜ ፣
ለፈለፈ ፣
ልፍለፋ ፣
ለቀለቀ ፣
ልቅለቃ ፣
ለሰለሰ ፣
ልስልስ ፣
ለሸለሸ ፣
ለተለተ ፣
ለትላታ ።

(መ)

መገመገ ፣
መደመደ ፣
መደመድ ፣
ሞደሞደ ፣
መዘመዘ
ምዝምዝ ፣
መጠመጠ ፣
ሚጥሚጣ ፣
ሞጠሞጠ ፣
ሞጥሟጣ ፣
መጨመጨ
መጭማጫ ፣
መከመከ ፣
መክማኪ ፣
መለመለ ፣
ምልመላ ፣
መነመነ ፣
መንማና ፣
መቀመቀ ፣
ሞቀሞቀ ፣
መቅመቆ ፣
መረመረ ፣
ምርምር ፣
ምርመራ ፣
መረመር ፣
ሞረሞረ ።

(ነ)

ነበነበ ፣
ነገነገ ፣
ነዘነዘ ፣
ነዝናዛ ፣
ንዝናዜ ፣
ንዝንዝ ፣
ነጠነጠ ፣
ነጨነጨ ፣
ነጭናጫ ፣
ነከነከ ፣
ነፈነፈ ፣
ነቀነቀ ፣
ነሰነሰ ።

(ሠ)

ሠረሠረ ፣
ሠረሠር ፣
ሥርሥራ ።

(ፈ)

ፈገፈገ ፣
ፈደፈደ ፣
ፍድፋጅ ፣
ፈጠፈጠ ፣
ፈጨፈጨ ፣
ፈከፈከ ፣
ፎከፎከ ፣
ፈለፈለ ፣
ፍልፈፍ ፣
ፈነፈነ ፣
ፈቀፈቀ ፣
ፈረፈረ ፣
ፈረፈር ፣
ፍርፋሪ ፣
ፈሰፈሰ ፣
ፎሸፏሻ ፣
ፈተፈተ ፣
ፍትፍት ።

(ቀ)

ቀበቀበ ፣
ቅብቃብ ፣
ቅብቅብ ፣
ቈበቈበ ፣
ቀውቃዋ ፣
ቀዘቀዘ ፣
ቀዝቃዛ ፣
ቅዝቃዜ ፣
ቀዠቀዠ ፣
ቀዥቃዣ ፣
ቀጠቀጠ ፣
ቀጥቃጣ ፣
ቅጥቅጥ ፣
ቈጠቈጠ ፣
ቍጥቋጠ ፣
ቀጨቀጨ ፣
ቀጨቀጭ ፣
ቈጨቈጨ ፣
ቈጭቋጫ ፣
ቀለቀለ ፣
ቀለቀል ፣
ቀልቃላ ፣
ቀልቀሎ ፣
ቀላቀለ ፣
ቅልቅል ፣
ቈለቈለ ፣
ቈለቈል ፣
ቍልቍል ፣
ቍልቋል ፣
ቀመቀመ ፣
ቀምቀሞ ፣
ቀነቀነ ፣
ቅንቅን ፣
ቈነቈነ ፣
ቈንቋና ፣
ቀፈቀፈ ፣
ቈፈቈፈ ፣
ቀረቀበ ፣
ቀርቃባ ፣
ቀረቀረ ፣
ቅርቃር ፣
ቈረቈረ ፣

ቈረቈር ፣	ረመረመ ፣	ሸጠሸጠ ፣	ሰቀሰቀ ፣	ተፈተፈ ፣
ቈርቈሮ ፣	ረፈረፈ ፣	ሰከሰከ ፣	ስቅስቆ ፣	ትፍትፍ ፣
ቍርቍራ ፣	ረቀረቀ ፣	ሶከሶከ ፣	ሸቀሸቀ ፣	ቸፈቸፈ ፣
ቀሰቀሰ ፣	ረሰረሰ ፣	ሸከሸከ ፣	ሸረሸረ ።	ችፍችፍ ፣
ቅስቃሴ ፣	ረተረተ ።	ሰለሰለ ፣	(ተ—ቸ)	ተረተረ ፣
ቈሰቈሰ ።	(ሰ—ሸ)	ሰልሳላ ፣	ተበተበ ፣	ተረተር ፣
(ረ)	ሰበሰበ ፣	ሸለሸል ፣	ቸበቸበ ፣	ቸረቸረ ፣
ረበረበ ፣	ሰበሰብ ፣	ሶመሶመ ፣	ቸብቸቦ ፣	ችርቻሮ ፣
ርብራብ ፣	ስብሳብ ፣	ሱምሶማ ፣	ተገተገ ፣	ተሰተሰ ፣
ርብርብ ፣	ሸበሸበ ፣	ሸመሸመ ፣	ተከተከ ፣	ቸሰቸሰ ።
ረገረገ ፣	ሽብሽባ ፣	ሽምሽም ፣	ቸከቸከ ፣	
ረግረግ ፣	ሽብሽቦ ፣	ሰነሰነ ፣	ተለተለ ፣	
ረዘረዘ ፣	ሰገሰገ ፣	ሸነሸነ ፣	ተመተመ ፣	
ርዝራዥ ፣	ሸገሸገ ፣	ሽንሽን ፣	ቸመቸመ ፣	
ረጠረጠ ፣	ሸደሸደ ፣	ሰፈሰፈ ፣	ችምችም ፣	
ረከረከ ፣	ሸውሻዋ ፣	ሰፍሳፋ ፣	ተነተነ ፣	
ርክርክ ፣	ሰጠሰጠ ፣	ሸፈሸፈ ፣	ትንትና ፣	

(ፈ-ተና) ራሴን ፡ በራሴ ፡
ካላንቆላጰላጠስኹት ፡ ማ
ን ፡ ያንቆላጰላጥስልኛል ።

ምዕራፍ ፣ ፬ ።

የ፫ና ፣ ያ፬ ፡ ፊደል ፣ ግስ ፤ በሥሩ ፡ ልማድና ፣ ባዕድ ፤ በማኄ ፡ ዝርዝር ፣ ምእላድ ፡ ሲገባበት ፣ ፬ና ፣ ፭ ፡ ፮ና ፣ ፯ ፣ ፰ና ፡ ፱ ፣ ፲ም ፣ ይኾናል ። ይኸውም ፣ እንዲኽ ፣ ነው ።

ጠየቀ ፡

ተጠየቀ ።

መረመረ ፡

ተመረመረ ፡

አስመረመረ ፡

ተመራመራቸው ፡

አላስመረመረም ፡

አስመርምሯቸዋል ፡

አያስመረምራቸውም ።

ክፍል ፡ ፱ ።

ምዕራፍ ፣ ፩ ።

ዐቈር ፣ የርባታ ፣ መቅድምና ፣ ዐዋጅ ።

(ተረት) ፤ ነገር ፣ ከሥሩ ፣ ውሃ ፡ ከጥሩ ።

ረቢሕ ፤ ረቢሖት ፡ (ረብሐ ፡ ይረብሕ ፡ ይርባሕ) ፡ መርባት ፣ መብዛት ። ርባሕ ፤ ርባ ፣ ርባታ ፤ አረባብ ፣ አበዛዝ ።

ርባታ ፣ በ፫ ፣ ዐይነት ፣ ክፍል ፣ ይከፈላል ፤ በወንድና ፣ በሴት ፤ ባንድና ፣ በብዙ ፡ በቅርብና ፣ በሩቅ ፤ መደበኛው ፣ ወንድና ፡ ሴት ፣ ነው ፤ አንድና ፣ ብዙ ፣ ቅርብና ፣ ሩቅ ፣ ከዚያው ፣ ይገባሉ ። በርባታም ፣ ውስጥ ፣ ፫ጊዜ ፣ አለ ፤ ያለፈና ፣ ያኹን ፣ የሚመጣ ። ያማርኛ ፣ ርባታ ፣ መደቡ ፣ ፱ ፣ ብቻ ፣ ነው ፤ ፮ቱ ፣ ያንዳንድ ፤ ፫ቱ ፣ የብዙ ። ፮ቱ ፣ የቅርብ ፤ ፫ቱ ፣ የሩቅ ። የብዙዎቹ ፣ ወንዶችና ፣ ሴቶች ፣ አንቀጻቸውም ፣ ዝርዝራቸውም ፣ በጥፈትና ፣ ባነጋገር ፣ ፩ቃል ፣ ኹኖ ፡ ኹለቱ ፣ ስላንድ ፣ ይቈጠራል ፤ እንደ ፣ ግእዝ ፣ ልዩነት ፣ የለውም ። ያንቱታውም ፣ ዝርዝርና ፣ አንቀጽ ፣ እንደ ፣ አንና ፣ እንደ ፣ ንሕን ፣ ወንድና ፣ ሴት ፡ ያስተባብራል ።

በባሕርይ ፣ ስም ፡ ፈንታ ፡ የሚነገር ፣ ፱ኙ ፣ ያካል ፣ ስም ፤ ወይም ፣ ቅጽልና ፣ ዐጸፋ ፣ የርባታ ፣ መደብ ፤ ከነሥሩና ፣ ከነምንጩ ።

ም ን ጭ ።

ርኢስ ፤ ርኢሶት ፡ (ርእሰ ፡ ይርእስ ፡ ይርአስ) ፡ ራስ ፡ መኾን ። ርእስ ፤ ርስ ፥ ራስ ፡ የናላ ፡ ቅል ። ባለቤት ፡ ጌታ ፥ ገዥ ፡ አዛዥ ፤ ራሱን ፡ የቻለ ፥ ለራሱ ፡ የበቃ ፥ ለብቻው ፡ የቆመ ፡ የተለየ ፤ አካሌ ፡ የሚባል ፥ ወይም ፡ ርሱው ፡ ራሱ ፡ እኔ ፡ ነኝ ፡ የሚል ፡ ነባቢ ፡ አካል ። ባለቤት ፡ ሲባል ፥ ባለ ፥ ነፍስን ፤ ቤት ፥ ከራስ ፡ ጠጕር ፡ እስከግር ፡ ጥፍር ፡ ያለ ፡ ሥጋን ፤ በተገናኝ ፡ ፍጹም ፡ ሰውነትን ፡ አካልን ፡ ቁመትን ፡ ነባቢነትን ፡ ያሳያል ። ርባታውና ፡ ዝርዝሩም ፡ ዕጥፍ ፡ ድርብ ፡ ኹኖ ፡ በስምነቱ ፡ ላይ ፡ አካልና ፡ አንቀጽ ፡ እያሳየ ፡ በውእቱ ፡ መንገድ ፡ ይሄዳል ። የግስ ፡ መብቀያ ፡ ሥር ፡ መሠረቱ ፡ ባንድ ፡ በፍጹም ፡ በሩቅ ፡ ወንድ ፡ ስም ፡ ስለ ፡ ኾነ ፥ ርባታውም ፡ በዚያው ፡ በሩቁ ፡ ወንድ ፡ በበቀለበት ፡ ዐምድ ፡ ይዠመራል ። ይኸውም ፡ ልማድ ፥ ርባታን ፡ በሩቅ ፡ ወንድ ፡ መዠመር ፡ የግእዝ ፡ ብቻ ፡ ነው ፤ ሌላው ፡ ቋንቋ ፡ ግን ፡ በራሱ ፡ በቅርቡ ፡ እኔ ፡ በሚለው ፡ ይዠምራል ።

አ ን ዳ ን ዶ ች ።

(ሩቅ ፡ ወንድ)

ርሱ ፡ እሱ ፡ ራሱ ፡ ቅሉ ፡ ባለቤቱ ፡ እንቶ ፡ ያ ።

(ሩቅ ፡ ሴት)

ርሷ ፡ እሷ ፡ ራሷ ፡ ቅሏ ፡ ባለቤቷ ፡ (እንትኩ) ፡ ያች ።

(ቅርብ ፡ ወንድ)

ርስኽ ፡ እስኽ ፡ ራስኽ ፡ ቅልኽ ፡ ባለቤትኽ ፡ አንተ ።

(ቅርብ ፡ ሴት)

ርስሽ ፡ እስሽ ፡ ራስሽ ፡ ቅልሽ ፡ ባለቤትሽ ፡ አንቺ ፡ ቺ ።

(ነባቢ ፡ ወነባቢት) ወንድና ፡ ሴት)

ርሴ ፡ እሴ ፡ ራሴ ፡ ቅሌ ፡ ባለቤቴ ፡ እኔ ፤ እኔው ።

(ክቡርና ፡ ክብርት ፡ ወንድና ፡ ሴት)

ርስዎ ፡ ኹ ፤ እስዎ ፡ ኹ ፤ ራስዎ ፡ ኹ ፤ ቅልዎ ፡ ኹ ፤ ባለቤትዎ ፡ ኹ ፤ አንቱ ።

(ብዙዎች ፡ ሩቆች ፡ ወንዶችና ፡ ሴቶች ፤ ወይም ፡ አንዳንዶች ፡ የሩቅ ፡ ወንድና ፡ ሴት ፡ በቅርብ ፡ ርስዎና ፡ አንቱ ፡ የሚባሉት)

ርሳቸው ፡ እሳቸው ፡ ራሳቸው ፡ ቅላቸው ፡ ባለቤታቸው ፡ እኒያ ፡ እሊያ ።

(ቅርቦች ፡ ወንዶችና ፡ ሴቶች)

ርሳችኹ ፡ እሳችኹ ፡ ራሳችኹ ፡ ቅላችኹ ፡ ባለቤታችኹ ፡ እና(ላ)ንተ ፡ ት ።

(ነባብያን ፡ ወነባብያት) ወንዶችም ፡ ሴቶችም)

ርሳችን ፡ እሳችን ፡ ራሳችን ፡ ቅላችን ፡ ባለቤታችን ፡ እኛ ።

ከነዚኹ ፡ ደግሞ ፡ ለመደብነት ፡ ተመርጠው ፡ የወጡ ፡ አንዳንድ ፡ የተለዩ ፡ ስሞች ፤
ወይም ፡ የመደበኛ ፡ ስም ፡ ምትኮች ።

ርሱ ፡ } ርሳቸው ።
ርሷ ፡ }

አንተ ፡ } እና(ላ)ንተ ።
አንቺ ፡ }

እኔ ፡ } እኛ ።
ርስዎ ፡ }

(ሐተታ) እኔ ፡ እኛ ፡ ከሚለው ፡ በቀር ፡ ፪ቱ ፡ ስም ፡ ተጠሪ ፡ ወኪል ፡ ይባላል ፤ ቶፋ ፡ እን ደ ፡ ማለት ፡ ነው ። ከ፪ቱ ፡ ደግሞ ፡ ቅርብ ፡ ቅርቡ ፡ በተጠሪነት ፡ ላይ ፡ ሰሚ ፥ ወይም ፡ ሰሚና ፡ ተጠሪ ፡ ይባላል ። እኔና ፡ እኛ ፡ ግን ፡ ለብቻው ፡ ጠሪ ፥ ተናጋሪ ፡ ይባላል ፤ ዋና ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ነው ። ርስዎ ፡ ማለት ፡ ቅርብ ፡ ኹኖ ፡ ምንም ፡ ካንዳንዶች ፡ ጋር ፡ ቢቈጠር ፥ አንቀጹ ፡ የብዙ ና ፡ የሩቅ ፡ ነውና ፡ የቅርብ ፡ ሩቅ ፡ መስሎ ፡ ከርሳቸው ፡ ይገባል ። ርሱና ፡ ርሷ ፡ ርሳቸው ፥ እኒ ኽ ፡ ፫ቱ ፡ ደግሞ ፡ የሩቅ ፡ ብቻ ፡ ኹነው ፡ አይቀሩም ፤ የቅርብ ፡ ሩቅም ፡ ይኾናሉ ፤ ጥቂት ፡ ፈቀ ቅ ፡ ብሎ ፡ በዙሪያ ፡ በኋላ ፡ በስተቀኝና ፡ በስተግራ ፡ ያለ ፥ ዘወር ፡ ብሎ ፡ ሊያዩት ፡ ሊሰሙትና ፡ ሊናገሩት ፡ ሊጠሩትና ፡ ሊጠቅሱት ፡ የሚቻል ፥ በአንተ ፡ አንጻር ፡ ርሱ ፡ ይባላል ። (ርሱ ፡ ራሱ ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ እን ፡ እየጨመሩ ፡ እርሱ ፡ እራሱ ፡ ማለት ፡ እርስት ፡ እሩብ ፡ እንደሚሉት ፡ ያ ለ ፡ ጸያፍ ፡ ነው ። እሱ ፡ ማለት ፡ ግን ፡ ርእስ ፡ ካለው ፡ ከ፫ቱ ፡ ፊደላት ፡ ርን ፡ ውጦና ፡ ጕርዶ ፡ ነውና ፤ ርትዕ ፡ እንጂ ፡ ጸያፍ ፡ አይባልም) ። አንተና ፡ አንቺ ፡ እናንተና ፡ ርስዎ ፥ እኒኽ ፡ ፬ቱ ፡ በግንባር ፡ በአንጻር ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ያሉ ፥ ባይን ፡ ተቀምለው ፡ በጣት ፡ ተጠንቍለው ፡ የሚታዩ ፡ የሚነገሩ ፡ ቅርቦች ፡ አጠገቦች ፡ ወይም ፡ የቅርብ ፡ ቅርቦች ፡ ይባላሉ ። እኔና ፡ እኛም ፡ እነዚኽ ፡ ኹለቱ ፡ ቅርቦች ፡ ስለ ፡ ኾኑ ፡ የአንተና ፡ የአንቺ ፡ የናንተ ፡ አንጻር ፡ ናቸው ። ዳግመኛም ፡ በ ነዚኽ ፡ በዘጠኙ ፡ ላይ ፡ በሥርና ፡ በጫፍ ፡ እየገቡ ፡ የቋንቋን ፡ ስልት ፥ የነገርን ፡ ብልት ፥ የርባታ ውን ፡ ዐምድ ፡ መንገድና ፡ አካሄድ ፡ ለይተው ፡ ለያይተው ፡ የሚያሳዩ ፡ አገባቦችና ፡ ዝርዝሮች ፡ አሉ ፤ ዝርዝሮቹ ፡ ኋላ ፡ ይመጣሉ ፥ አገባቦቹና ፡ ግቢያቸውም ፡ ከነስማቸው ፡ እሊኽ ፡ ናቸው ።

(አገባብ)	(ግቢ)	(ስም)
የ	የርሱ ፡	ጠቃሽ ።
ለ	ለርሱ ፡	አቀባይ ።
በ	በርሱ ፡	ማድረጊያ ።
ስለ ፡	ስለ ፡ ርሱ ፡	ምክንያት ።
ከ(ተ)	ከርሱ ፡	መነሻ ።
ወደ ፡	ወደ ፡ ርሱ ፡	መገሥገሻ ።
እ	ዘንድ ፡	እርሱ ፡ ዘንድ ፤ እስከ ፡ ርሱ ፤ መድረሻ ።
ን	ርሱን ፡	(የገቢር) ተሳቢ ።

(ሖተታ) መገሥገሻና ፡ መድረሻ ፣ አንድ ፣ ወገን ፡ ናቸው ፤ ይተባበራሉ ። እርሱ ፣ ዘንድ ፡ እስ ከ ፡ ርሱ ፣ በማለት ፡ ፈንታ ፣ እ ፣ ቀርቶ ፡ ከርሱ ፡ ዘንድ ፡ ከሱ ፣ ይባላል ፤ ይኸውም ፣ እና ፡ ከ ፣ አንድ ፡ ወገን ፣ ስለ ፡ ኾኑ ፡ ነው ፤ (ማስረጃ) የተጠማ ፡ ከፈሳሽ ፥ የተበደለ ፡ ከነጋሽ ። እና ፡ ከ ፣ ኹለቱም ፡ ከእስከ ፣ ተከፍለው ፡ የመጡ ፣ የእስከ ፡ ምልክት ፡ ናቸውና ፥ እ ፡ በሺዋ ፡ ዐማርኛ ፣ መገሥገሻና ፡ መድረሻ ፣ መኾኑ ፣ ስለዚኽ ፣ ነው ። መድረሻነቱ ፡ በቦታው ፣ ተነግሯል ፤ መገሥገሻ ፣ ሲኾን ፤ እቤት ፣ ግባ ፥ እደጅ ፡ ውጣ ። እ ፣ ማለት ፡ ስከን ፡ ጕርደ ፣ ነው ፥ ከ ፡ ማለትም ፡ እስን ፣ ጕርደ ፣ ነው ፤ በተገናኝ ፡ ኹሉም ፡ እስከ ፣ ማለት ፡ ነው ። አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ እንደ ፡ ከ ፣ በ ፣ ይኾናል ፤ እግቢም ፡ እውጪም ፡ ፈልጌ ፣ ዐጣኹት ። ከ ፡ መነሻና ፡ በ ፡ ሲኾን ፣ አገባብነቱ ፡ ከእ ም ፡ ጋራ ፡ እንጂ ፣ ከእስከ ፡ አይስማማም ።

ከደቂቅ ፡ ርባታ ፡ የወጣ ፣ የአካላዊ ፡ ስም ፣ ዝርዝርና ፣ ነባር ፡ አንቀጽ ፣ ከነዘማቹ ።

የዘማች ፣ ዝርዝር ፡ የሩቁ ፣ ኀላፊ ፥ ግእዝና ፡ ራብዕ ፣ (ዐየለ ፡ በረታ) ፤ ትንቢቱም ፥ የግእዙ ፣ ሳድስ ፥ የራብዑ ፣ ራብዕ ፡ (ያይል ፡ ይበረታ) ፡ ያስኛል ፤ የብዙዎቹ ፡ ግን ፡ ኹሉም ፣ ካዕብ ፡ ነው ።

	(አካላዊ ፡ ስም)	(ዝርዝር)	(ነባር ፡ አንቀጽ)	(ዘማች ፡ አንቀጽ)
(ውእቱ)	ርሱ ፡	ው	ነው ።	ገደለ ።
	ርሷ ፡	ት ፡ ች	ናት ፡ ነች ።	ገደለች ።
	አንተ ፡	ኽ ፡ ክ	ነኽ ።	ገደልኽ ፡ ክ ።
	አንቺ ፡ ቺ ፡	ሽ	ነሽ ።	ገደልሽ ።
	እኔ ፡	ኝ	ነኝ ።	ገደልኹ ፡ ኩ ።
	ርስዎ(አንቱ)	ዎ ፡ ኹ	ነዎ ፡ (ነኹ) ።	ገደሉ ፡ (ልኹ)
	ርሳቸው ፡	ቸው	ናቸው ።	ገደሉ ።
	እና(ላ)ንተ ፡	ችኹ	ናችኹ ።	ገደላችኹ ።
	እኛ ፡	ነ ፡ ን	ነነ ፡ ነን ።	ገደልነ ፡ ን ።

ያማርኛ ፡ ግስ ፣ ምሉ ፣ ሲኾን ፡ በ፯ ፣ አዕማድ ፥ ጕደሎ ፣ ሲኾን ፣ ከ፯ ፡ በታች ፣ እስከ፩ና ፣ እ ስከ፪ ፡ ድረስ ፣ በጕደሎነት ፡ ይረባል ። ከ፯ቱ ፡ አዕማድ ፡ ዋንኞቹ ፡ ፬ ፡ ናቸው ፤ ፫ቱ ፡ ግን ፣ ድር ቦችና ፡ ተወራጆች ፡ ወይም ፡ ተቀጥሎች ፡ ይባላሉ ፤ ምስጢራቸውም ፡ ነገር ፣ ማጽናትና ፣ ማበር ታት ፡ ነው ። ለነዚኽም ፡ ለ፯ቱ ፣ አዕማድ ፡ ልማድ ፡ የሚባሉ ፣ ፬ስከተቶች ፣ አሏቸው ፤ እሊኹም ፣ ራብዕ ፣ ስሯጽ ፤ አስ ፡ ተ ፡ አ ናቸው ። የአዕማዱም ፣ ረድፍና ፣ ተራ ፡ በየስከተቱና ፣ በየስሙ ፡ ይ ኽ ፣ ነው ። (ዘር ፡ ወይም ፡ ሥረ ፡ ነገር) **ቀቢር ፤ ቀቢሮት** ። መቅበር ፥ መቀባበር ።

፩ኛ ፤ — **ቀበረ** ፡	(ድርብ)— **ቀባበረ** ፡	አድራጊ ።
፪ኛ ፤ — **አስቀበረ** ፡ —		አስደራጊ ።
፫ኛ ፤ — **ተቀበረ** ፡ —		ተደራጊ ፣
፬ኛ ፤ — **ተቃበረ** ፡	(ድርብ)— **ተቀባበረ** ፡	ተደራራጊ ።
፭ኛ ፤ — **አቃበረ** ፡	(ድርብ)— **አቀባበረ** ፡	አደራራጊ ።

ተቀባበረ ፡ ማለት ፣ ድርብነቱ ፣ ለ፫ኛው ፣ ዐምድ ፣ ለተደራጊውም ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ላ፬ኛው ፣ ብቻ ፡ አይደለም ፤ ይኸውም ፡ ተሰበረ ፣ ተሳበረ ፡ ብሎ ፣ ተሰባበረ ፡ በማለት ፣ ይረዳል ። የ፯ቱ ፣ አ

ዕማድ ፡ ስምና ፡ ግብር ፤ ገቢር ፥ ተገብሮ ፤ ወይም ፡ ማድረግ ፥ መደረግ ፡ ተብሎ ፡ በ፪ ፡ ክፍል ፡ ይወሰናል ። ፩ኛውና ፡ ፪ኛው ፡ ፭ኛው ፡ ዐምድ ፡ ድርቦቻቸውም ፡ ሳይቀሩ ፡ እነዚኽ ፡ ፫ቱ ፡ ፩ወገን ፡ ኹነው ፡ በገቢርነት ፡ ይጠራሉ ። ፫ኛውና ፡ ፬ኛው ፡ ከነድርባቸው ፡ እኒኽ ፡ ፪ቱ ፡ ደግሞ ፡ በተገብሮነት ፡ ይጠራሉ ። ዳግመኛም ፡ ተደራራጊ ፡ አንቀጽ ፡ አድራጊነትም ፡ አለውና ፥ ተቃበረ ፡ ማለት ፡ ባንድ ፡ ወገኑ ፡ ከነቀበረ ፡ ይስማማል ። ፮ኛም ፡ ግሱ ፡ እንደ ፡ መጣና ፡ እንደ ፡ ሄደ ፡ ያለ ፡ ዐጕል ፡ አንቀጽ ፡ ሲኾን ፥ ስሙና ፡ ክፍሉ ፡ ከተደራጊነት ፡ ይገባል ። አንቀጻቸውም ፡ ኀላፊና ፡ ትንቢት ፡ ተብሎ ፡ በ፪ ፡ ዐይነት ፡ ይከፈላል ፤ ለ፪ቱ ፡ ደግሞ ፡ ፪፪ስልት ፡ አላቸው ፤ ፫ኛው ፡ አንቀጽ ፡ ትእዛዝም ፡ ከትንቢት ፡ ይገባል ።

(ኀላፊ ፡ አንቀጽና ፡ ትንቢት ፡ አንቀጽ)

(ኀላፊ)	(ያኹንና ፡ ትንቢት)	(ትእዛዝ ፡ አንቀጽ)
፩ኛ — **ከፈለ** ፤	፪ኛ — **ይከፍል** ።	፫ኛ — **ይክፈል** ።
ከፍሏል ፤ (ከፍሎ ፡ አል ፡ ነበር)	**ይከፍላል** ።	

(ሐተታ) ከፍሏል ፡ ማለት ፡ ዘሩ ፡ ከከፈለና ፡ ከሀሎ ፥ ያውም ፡ ከቦዝ ፡ አንቀጽና ፡ ከኀላፊ ፡ አንቀጽ ፡ እንደ ፡ በቅሎ ፡ የተዴቀለ ፥ ቅልቅል ፡ ድብልቅ ፡ ስለ ፡ ኾነ ፡ ዘንድና ፡ ትእዛዝ ፡ የለውም ። ከፈለ ፡ ግን ፡ መደበኛ ፡ አንቀጽ ፡ ነውና ፥ ኹለቱም ፡ አሉት ፤ ትንቢቱ ፡ ዘንድ ፡ ሲወድቅበት ፡ ማስሪያንቱን ፡ ይለቅና ፡ ርሱ ፡ በሌላ ፡ አንቀጽ ፡ ይሳባል ። ዘንድ ፡ ከነበ ፡ የወጣ ፡ የውል ፡ ቃልና ፡ የውል ፡ አገባብ ፡ ነው ፤ ፍችውም ፡ እንዲና ፡ ሊ ፡ ናቸው ። ይከፍል ፡ ዘንድ ፡ ሲል ፥ እንዲከፍል ፡ ሊከፍል ፡ ያሰኛል ። በሌላ ፡ አንቀጽም ፡ ሲሳብ ፥ ብድር ፡ ይከፍል ፡ ዘንድ ፡ አይወድም ፤ ወይም ፡ ፈቃዱ ፥ ይከፍል ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡ ያሰኛል ። በኀላፊ ፡ አንቀጽ ፡ ሲገባ ፥ ከሄደ ፡ ዘንድ ፥ ብሎ ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ ያሰኛል ። በስም ፡ እየገባ ፡ ከርሱ ፡ ዘንድ ፡ ሲል ፥ ቅርብና ፡ አጠገብ ፡ ያሰኛል ። በዘንድ ፡ ፈንታ ፡ ነበርና ፡ ይኾናል ፡ ሲገቡ ፥ ምኞትና ፡ ጠጠት ፡ ጥርጥር ፡ ያሳያል ። ይከፍል ፡ ነበር ፤ ምኞት ። ይከፍል ፡ ይኾናል ፤ ጥርጥር ። ይከፍል ፡ ይኾን ፡ ሲል ፤ ወይም ፡ ብቻውን ፥ ይከፍል ፡ ማለት ፡ ደፍቶ ፡ ሲናገሩት ፥ ጥያቄ ፡ ይኾናል ። በቀረው ፡ ግን ፥ ድር ፡ ቢያብር ፡ አንበሳ ፡ ያስር ፤ ኽርብ ፡ ሲወጉ ፡ ባህያ ፡ ይጠጉ ፤ ሲገዙ ፡ ይገዙ ፤ ሴት ፡ ታውቅ ፡ በወንድ ፡ ያልቅ ፡ እያለ ፡ በየፊቱ ፡ ያስራል ። ፫ኛው ፡ አንቀጽ ፡ ትእዛዝ ፡ መባሉ ፥ ከላይ ፡ ወደ ፡ ታች ፡ ሲነገር ፡ ነው ፤ ከታች ፡ ወደ ፡ ላይ ፡ ሲነገር ፡ ግን ፡ ልመናና ፡ ጸሎት ፡ ይባላል ። ከፍሏል ፡ ማለትም ፡ ኀላፊ ፡ አንቀጽ ፡ ሲኾን ፥ የትንቢቱ ፡ ሥር ፡ ይ ፡ ሲጨመርበት ፥ ተቀባይ ፡ የሌለው ፡ ዐጕል ፡ ትእዛዝ ፡ እየኾነ ፡ ባጓጕል ፡ መንገድ ፡ ይከፍሏል ፡ ያድሏል ፡ ያሰኛል ። ምስጢሩና ፡ ስልቱ ፡ ዐጕል ፡ ባይኾን ፡ ግን ፡ የከፍሏል ፡ ትንቢት ፡ ይባል ፡ ነበር ።

ድርቦች ፡ አዕማድ ፡ ሲገሰሱ ፡ እንደ ፡ መደበኞች ፡ ዘንድና ፡ ትእዛዝ ፡ አላቸው ፤
ትንቢታቸው ፡ ኹሉን ፡ ይደርባል ።

(ኀላፊ)	(ትንቢት)	(ዘንድ)	(ትእዛዝ)
ከፋፈለ ፡	**ይከፋፍል** ፡	=	=
ከፋፍሏል ፡	**ይከፋፍላል** ፡		

ግስ ፡ ኹሉ ፡ በ፱ ፡ መደብ ፡ ሲረባ ፤ ከፈለ ፡ ከፍሏል ፡ ከፍሎ ፡ ነበር ፡ እንዳልነው ፡ ኹሉ ፡ ኹለቱ ፡ ጾታዎች ፡ አይቀሩም ። አኹን ፡ ለጊዜው ፡ ግን ፡ አልና ፡ ነበር ፡ አንድ ፡ ስለ ፡ ኾኑ ፡ ነበርን ፡ ትተን ፡ አልን ፡ ብቻ ፡ ይዘን ፡ እንሄዳለን ፤ ነበርም ፡ ጥቂት ፡ ልዩነት ፡ ስላለው ፡ ኋላ ፡ ከቦዝ ፡ አንቀጽ ፡ ጋራ ፡ ይነገራል ። ርባታም ፡ ዐቢይና ፡ ደቂቅ ፡ ተብሎ ፡ በ፪ ፡ ስሞች ፡ ይጠራል ፤ ደቂቅ ፡ የተባለም ፡ የስምና ፡ የግብር ፡ የነባር ፡ አንቀጽ ፡ ርባታ ፡ ነው ፤ ያውም ፡ ከ፱ ፡ መደብ ፡ አይወጣም ። ፊደል ፡ ኹሉ ፡ አዐና ፡ ሀሐን ፡ በፊቱ ፡ ሲኾኑ ፡ እነሱን ፡ ጕርደ ፡ ራብዕ ፡ ይኾናል ፤

ይኸውም ፡ በትንቢት ፡ መነሻ ፡ በየና ፡ በተ ፡ ይታወቃል ፤ ክፍሏል ፡ ይከፍላልም ፡ ያስረዳል ።

(ዐቢይ ፡ ርባታ)

ዐዊቅ ፤ ዐዊቆት ፡ (ዖቀ ፡ የዐውቅ ፡ ይዑቅ) ማወቅ ፡ መረዳት ።

	(ኀላፊ)	(ትንቢትና ፡ ዘንድ)	(ትእዛዝ)
(ርሱ)	ዐወቀ ፡	ያውቅ ፡	ይወቅ ።
(ጽንዕ)	ዐውቋል ፡	ያውቃል ፡	
(ርሷ)	ዐወቀች ፡	ታውቅ ፡	ትወቅ ።
	ዐውቃለች ፡	ታውቃለች ፡	
(አንተ)	ዐወቅኽ ፡	ታውቅ ፡	ዕወቅ ።
	ዐውቀኻል ፡	ታውቃለኽ ፡	
(አንች)	ዐወቅሽ ፡	ታውቂ ፡	ዕወቂ ።
	ዐውቀሻል ፡	ታውቂያለሽ ፡	
(እኔ)	ዐወቅኹ ፡ ኩ ፡	ዐውቅ ፡	ልወቅ ።
	ዐውቄያለኹ ፡	ዐውቃለኹ ፡	
(አንቱ)	ዐወቅኹ ፡	ታውቁ ፡	ዕወቁ ።
	ዐውቀኹል ፡	ታውቃለኹ ፡	

(ርስዎና ፡ ርሳቸው ። ብዙዎቹም ፡ የሩቅ ፡ ወንዶችና ፡ ሴቶች)

(ርሳቸው)	ዐወቁ ፡	ያውቁ ፡	ይወቁ ።
	ዐውቀዋል ፡	ያውቃሉ ፡	
(እናንተ)	ዐወቃችኹ ፡	ታውቁ ፡	ዕወቁ ።
	ዐውቃችኹል ፡	ታውቃላችኹ ፡	
(እኛ)	ዐወቅነ ፡	እናውቅ ፡	እንወቅ ።
	ዐውቀናል ፡	እናውቃለን ፡	

እስከዚኽ ፡ መደብ ፡ ይባላል ፤ ከዚኽ ፡ ቀጥሎ ፡ ዝርዝር ፡ ነው ፤ ከጽንዑ ፡ በቀር ፡ ራሱ ፡ ፳፩ ፡ ይኾናል ። የለና ፡ የበ ፡ ዝርዝሮች ፡ ለትና ፡ በትም ፡ እንደ ፡ አልና ፡ እንደ ፡ ነበር ፡ ከዝርዝር ፡ ጋራ ፡ ይዘምታሉ ፤ ለት ፡ የበጎ ፤ በት ፡ የክፉ ፡ ነው ። ይኸም ፤ ዐወቀው ፡ ብሎ ፡ ዐወቀለት ፡ በት ፤ ዐውቆለታል ፡ በታል ። ያውቅለት ፡ በት ፤ ለታል ፡ በታል ፡ እያለ ፡ መሄዱን ፡ ያሳያል ።

(ዝርዝር ፡ ርባታ ፤ ርሱ ፡ የተባለው ፡ ሩቁ ፡ ከርሱ ፡ እስከኛ ፡ ፱ኙን ፡ መደብ ፡ በተራ ፡ ሲያውቃቸው)

(ርሱን)	ዐወቀው(ለት ፡ በት)	ያውቀው ፡	ይወቀው ።
	ዐውቆታል ፡	ያውቀዋል ፡	
(ርሷን)	ዐወቃት ፡	ያውቃት ፡	ይወቃት ።
	ዐውቋታል ፡	ያውቃታል ፡	
(አንተን) (—ችን)	ዐወቀኽ ፤ ሽ ፡	ያውቅኽ ፤ ሽ ፡	ይወቅኽ ፤ ሽ ።
	ዐውቆኻል ፤ ሻል ፡	ያውቅኻል ፤ ሻል ፡	
(እኔን)	ዐወቀኝ ፡	ያውቀኝ ፡	ይወቀኝ ።
	ዐውቆኛል ፡	ያውቀኛል ፡	

(አንቱን)	ዐወቀኹ ፤ ዎ ፡	ያውቅኹ ፤ ዎ ፡	ይወቅኹ ፤ ዎ ።
(ርስዎን)	ዐውቆ኿ል ፤ ዎታል ፡	ያውቅ኿ል ፤ ዎታል ፡	
(ርሳቸውን)	ዐወቃቸው ፡	ያውቃቸው ፡	ይወቃቸው ።
	ዐውቋቸዋል ፡	ያውቃቸዋል ፡	
(እናንተን)	ዐወቃችኹ ፡	ያውቃችኹ ፡	ይወቃችኹ ።
	ዐውቋች኿ል ፡	ያውቃች኿ል ፡	
(እኛን)	ዐወቀን ፤ ነ ፡	ያውቀን ፡	ይወቀን ፡
	ዐውቆናል ፡	ያውቀናል ፡	

ርሷ ፡ የተባለች ፡ ሩ(ቋ)ቂቱ ፡ ከርሱ ፡
እስከኛ ፡ ፱ኙን ፡ ዘርዝራ ፡ ስታውቅ ።

ዐወቀችው ፡	ታውቀው ፡	ትወቀ
ዐውቃዋለች ፡	ታውቀዋለች ፡	ው ።
ዐወቀቻት ፡	ታውቃት ፡	ትወቃ
ዐውቃታለች ፡	ታውቃታለች ፡	ት ።
ዐወቀችኽ ፤ ሽ ፡	ታውቅኽ ፤ ሽ ፡	ትወቅ
ዐውቃኻ(ሻ)ለች ፡	ታውቅኻ(ሻ)ለች ፡	ኽ፤ሽ ።
ዐወቀችኝ ፡	ታውቀኝ ፡	ትወቀ
ዐውቃኛለች ፡	ታውቀኛለች ፡	ኝ ።
ዐወቀችኹ ፤ ዎ ፡	ታውቅኹ ፤ ዎ ፡	ትወቅ
ዐውቃ኿(ዎታ)ለች ፡	ታውቅ኿(ዎታ)ለች ፡	ኹ፤ዎ ።
ዐወቀቻቸው ፡	ታውቃቸው ፡	ትወቃ
ዐውቃቸዋለች ፡	ታውቃቸዋለች ፡	ቸው ።
ዐወቀቻችኹ ፡	ታውቃችኹ ፡	ትወቃ
ዐውቃች኿ለች ፡	ታውቃች኿ለች ፡	ችኹ ።
ዐወቀችን ፡	ታውቀን ፡	ትወቀ
ዐውቃናለች ፡	ታውቀናለች ፡	ን ።

አንተ ፡ የተባለው ፡ ቅርቡ ፡ ፳ቱን ፡
መደብ ፡ ዘርዝሮ ፡ ሲያውቅ ።

ዐወቅኸው ፤ ኻት ፡	ታውቀው ፤ ቃት ፡	ዕውቀ
ዐውቀኸዋ(ኻታ)ል ፡	ታውቀዋ(ቃታ)ለኽ ፡	ው፤ቃት
ዐወቅኸኝ ፡	ታውቀኝ ፡	ዕወቀ
ዐውቀኸኛል ፡	ታውቀኛለኽ ፡	ኝ ።
ዐወቅኻቸው ፡	ታውቃቸው ፡	ዕወቃቸ
ዐውቀኻቸዋል ፡	ታውቃቸዋለኽ ፡	ው ።
ዐወቅኸን ፡	ታውቀን ፡	ዕወቀ
ዐውቀኸናል ፡	ታውቀናለኽ ፡	ን ።

አንች ፡ የተባለች ፡ ቅር(ቧ)ቢቱ ፡ ፳ቱን ፡
መደቦች ፡ ዘርዝራ ፡ ስታውቅ ።

ዐወቅሽው ፤ ሻት ፡	ታውቂው ፤ ያት ፡	ዕወቂ
ዐውቀሽዋ(ሻታ)ል ፡	ታውቂዋ(ያታ)ለሽ ፡	ው፤ያት ፡
ዐወቅሽኝ ፡	ታውቂኝ ፡	ዕወቂ
ዐውቀሽኛል ፡	ታውቂኛለሽ ፡	ኝ ።
ዐወቅሻቸው ፡	ታውቂያቸው ፡	ዕወቂያ
ዐውቀሻቸዋል ፡	ታውቂያቸዋለሽ ፡	ቸው ።
ዐወቅሽን ፡	ታውቂን ፡	ዕወቂ
ዐውቀሽናል ፡	ታውቂናለሽ ፡	ን ።

እኔ ፡ ባይ ፡ ፯ቱን ፡ መደብ ፡ ዘርዝሮ ፡ ሲያውቅ ።

ዐወቅኹት ፡	ዐውቀው ፡	ልወቀ
ዐውቄዋለኹ ፡	ዐውቀዋለኹ ፡	ው ።
ዐወቅ኿ት ፡	ዐውቃት ፡	ልወቃ
ዐውቄያታለኹ ፡	ዐውቃታለኹ ፡	ት ።
ዐወቅኹኽ ፤ ሽ ፡	ዐውቅኽ ፤ ሽ ፡	ልወቅ
ዐውቄኻ(ሻ)ለኹ ፡	ዐውቅኻ(ሻ)ለኹ ፡	ኽ፤ሽ ።
ዐወቅኹኹ ፤ ዎ ፡	ዐውቅኹ ፤ ዎ ፡	ልወቅ
ዐውቄ኿(ዎታ)ለኹ ፡	ዐውቅ኿(ዎታ)ለኹ ፡	ኹ፤ዎ ፡
ዐወቅ኿ቸው ፡	ዐውቃቸው ፡	ልወቃ
ዐውቄያቸዋለኹ ፡	ዐውቃቸዋለኹ ፡	ቸው ።
ዐወቅ኿ችኹ ፡	ዐውቃችኹ ፡	ልወቃ
ዐውቄያች኿ለኹ ፡	ዐውቃች኿ለኹ ፡	ችኹ ።

አንቱ ፡ የተባሉት ፡ ቅርቡ ፡ ፳ቱን ፡
መደቦች ፡ ዘርዝረው ፡ ሲያውቁ ።

ዐወቅኹ(኿)ት ፡	ታውቁ(ቋ)ት ፡	ዕወቁ
ዐውቀኹ(኿)ታል ፡	ታውቁ(ቋ)ታለኹ ፡	(ቋ)ት ።
ዐወቅኹኝ ፡	ታውቁኝ ፡	ዕወቁ
ዐውቀኹኛል ፡	ታውቁኛለኹ ፡	ኝ ።
ዐወቅ኿ቸው ፡	ታውቋቸው ፡	ዕወቋቸ
ዐውቀ኿ቸዋል ፡	ታውቋቸዋለኹ ፡	ው ።
ዐወቅኹን ፡	ታውቁን ፡	ዕወቁ
ዐውቀኹናል ፡	ታውቁናለኹ ፡	ን ።

ርስዎና ፡ ርሳቸው ፤ ብዙዎቹም ፡ ወንዶችና ፡ ሴ

ቶች ፡ ሩቶቹ ፤ ፱ኙን ፡ ዘርዝረው ፡ ሲያውቁ ።

ዐወቁ(ቋ)ት ፡	ያውቁ(ቋ)ት ፡	ይወቁ
ዐውቀው(ዋ)ታል ፡	ያውቁ(ቋ)ታል ፡	(ቋ)ት ።
ዐወቁኽ ፤ ሽ ፡	ያውቁኽ ፤ ሽ ፡	ይወቁ
ዐውቀውኻ(ሻ)ል ፡	ያውቁኻ(ሻ)ል ፡	ኽ፤ሽ ።
ዐወቁኝ ፡	ያውቁኝ ፡	ይወቁ
ዐውቀውኛል ፡	ያውቁኛል ፡	ኝ ።
ዐወቁኹ ፡	ያውቁኹ ፡	ይወቁ
ዐውቀውኋል ፡	ያውቁኋል ፡	ኹ ።
ዐወቋቸው ፡	ያውቋቸው ፡	ይወቋቸ
ዐውቀዋቸዋል ፡	ያውቋቸዋል ፡	ው ።
ዐወቋችኹ ፡	ያውቋችኹ ፡	ይወቋ
ዐውቀዋችኋል ፡	ያውቋችኋል ፡	ችኹ ።
ዐወቁን ፡	ያውቁን ፡	ይወቁ
ዐውቀውናል ፡	ያውቁናል ፡	ን ።

እናንት ፡ የተባሉ ፡ ቅርቦቹ ፡ ፰ቱን ፡

መደብ ፡ ዘርዝረው ፡ ሲያውቁ ።

ዐወቃችኹ(ኋ)ት ፡	ታውቁ(ቋ)ት ፡	ዕወቁ
ዐውቃችኹ(ኋ)ታል	ታውቁ(ቋ)ታላችኹ ፡	(ቋ)ት ።
ዐወቃችኹኝ ፡	ታውቁኝ ፡	ዕወቁ
ዐውቃችኹኛል ፡	ታውቁኛላችኹ ፡	ኝ ።
ዐወቃችኋቸው ፡	ታውቋቸው ፡	ዕወቋቸ
ዐውቃችኋቸዋል ፡	ታውቋቸዋላችኹ ፡	ው ።
ዐወቃችኹን ፡	ታውቁን ፡	ዕወቁ
ዐውቃችኹናል ፡	ታውቁናላችኹ ፡	ን ።

እኛ ፡ ባዮች ፡ ፯ቱን ፡ መደቦች ፡

ዘርዝረው ፡ ሲያውቁ ።

ዐወቅነው ፡	እናውቀው ፡	እንወቀ
ዐውቀነዋል ፡	እናውቀዋለን ፡	ው ።
ዐወቅናት ፡	እናውቃት ፡	እንወቃ
ዐውቀናታል ፡	እናውቃታለን ፡	ት ።
ዐወቅንኽ ፤ ሽ ፡	እናውቅኽ ፤ ሽ ፡	እንወቅ
ዐውቀንኻ(ሻ)ል ፡	እናውቅኻ(ሻ)ለን ፡	ኽ፤ሽ ።
ዐወቅንኹ ፤ ዎ ፡	እናውቅኹ ፤ ዎ ፡	እንወቅ
ዐውቀንኋ(ዎታ)ል ፡	እናውቅኋ(ዎታ)ለን	ኹ፤ዎ ።
ዐወቅናቸው ፡	እናውቃቸው ፡	እንወቃ
ዐውቀናቸዋል ፡	እናውቃቸዋለን ፡	ቸው ።
ዐወቅናችኹ ፡	እናውቃችኹ ፡	እንወቃ
ዐውቀናችኋል ፡	እናውቃችኋለን ፡	ችኹ ።

ከ፭ቱ ፡ አዕማድ ፡ ፫ቱ ፡ ድርቦች ፡ ዐዋወቀና ፡ ተዋዋወቀ ፡ አስተዋዋወቀ ፡ ማለት ፡ ከዚኽ ፡ ካወቀ ፡ መደብ ፡ አይገቡም ። የቀሩት ፡ አዕማድ ፡ ግን ፤ አሳወቀና ፡ አስታወቀ ፡ ፩ወገን ፤ ታወቀ ፡ ተዋወቀ ፤ አስተዋወቀ ፤ እንዚኽ ፡ ፬ቱ ፡ በየፊታቸው ፡ ሲረቡ ፡ አርእስትና ፡ ቦዝ ፡ መስምና ፡ ቅጽል ፡ አላቸው ፤ የነገር ፡ ኹሉ ፡ ስምና ፡ ግብር ፡ ጥሬና ፡ ቅጽል ፡ ከማይመስለው ፡ አንቀጽ ፡ አይወጣም ፤ ከሚመስለው ፡ እንጂ ።

(አርእስት)	(ቦዝ ፡ አንቀጽ)	(መስምና ፡ ቅጽል)
፩ኛ ፤ **ማወቅ** ፤	**ዐውቆ** ፡	**ዐዋቂ** ፡ ያወቀ ፤ የሚያውቅ ።
፪ኛ ፤ **ማሳ(ስታ)ወቅ** ፤	**አሳ(ስታ)ውቆ** ፡	**አሳ(ስታ)ዋቂ** ፤ ያሳወቀ ፡ የሚያስታውቅ ።
፫ኛ ፤ **መታወቅ** ፤	**ታውቆ** ፡	**ታዋቂ ፡ ዕውቅ** ፤ የታወቀ ፤ የሚታወቅ ።
፬ኛ ፤ **መተዋወቅ** ፤	**ተዋውቆ** ፡	**ተዋዋቂ** ፤ የተዋወቀ ፤ የሚተዋወቅ ።
፭ኛ ፤ **ማስተዋወቅ** ፤	**አስተዋውቆ** ፡	**አስተዋዋቂ** ፤ ያስተዋወቀ ፤ የሚያስተዋውቅ ፤

ዕውቂያ ፤ ዕውቀት ፡ ከማወቅና ፡ ከመታወቅ ፡ ከመተዋወቅ ፡ ይወጣሉ ፤ ስምነታቸውም ፡ የሥራና ፡ ያሠራር ፡ ስም ፡ ነው ። ሲዘረዝርም ፡ ዕውቂያው ፡ ዋ ፤ ዕውቀቱ ፡ ቷ ፤ ዕውቂያኽ ፤ ሽ ፤ ዕውቀትኽ ፡ ሽ ፤ ዕውቂያዬ ፡ ዕውቀቴ ፡ እያለ ፡ ፱ኙን ፡ መደቦች ፡ ይጠቅሳል ፤ ይኸውም ፡ ደቂቅ ፡ ርባታ ፡ ይባላል ። ባዕድ ፡ አብዢ ፡ ወይም ፡ ማብዣ ፡ ዎች ፡ ነው ፤ ዕውቂያዎች ፡ ዕውቀቶች ፤ ዐዋቆች ፡ ዐዋቂዎች ። ቶች ፡ ቆች ፡ ማለት ፡ ምን ፡ ውጣና ፡ ጕርደ ፡ ነው ። ዐዋቂ ፡ ያወቀ ፡ ከኀላፊ ፤ የሚያውቅ ፡ ከትንቢት ፡ ይወጣል ፤ የቀሩትም ፡ ያራቱ ፡ አዕማድ ፡ ቅጽሎች ፡ አወጣጣቸ

ው ፡ እንደዚኽ ፡ ነው ፣ ባንዱ ፡ የኹሉ ፡ ይታወቃል ። በዝ ፡ አንቀጽ ፡ ደግሞ ፡ አልና ፡ ነበር ፡ ሲስቡት ፤ ወይም ፡ ሲዘምቱበት ፡ ኀላፊነቱ ፡ በ፱ ፡ ጽንዕ ፡ ይፈታል ፣ ጽንዕ ፡ ማለትም ፡ ጥናት ፡ ጥ ኑነት ፡ ጥንካሬ ፡ ማለት ፡ ነው ። ባላፊ ፡ ጊዜና ፡ ባላፊ ፡ አንቀጽ ፡ ፫ዐይነት ፡ ክፍል ፡ አለ ፣ ዐወቀ ፣ ያኹን ፡ የቅርብ ፤ የዛሬ ፡ የትላንት ፤ ጥቂት ፡ የቈየ ። ዐውቋል ፣ የዋለ ፡ ያደረ ፤ የሰነበተ ፡ የዘገየ ። ዐውቆ ፡ ነበር ፣ ፈጽሞ ፡ ያለፈ ፡ የኖረ ፤ ወይም ፡ ያረጀ ፡ የቀረ ። የትንቢቱም ፡ ጊዜ ፡ ክፍሉ ፡ እን ደ ፡ ኀላፊው ፡ ነው ፣ ይኸውም ፡ ይከፍል ፣ ይከፍላል ፣ ይከፍል ፡ ነበር ፡ በማለት ፡ ባንቀጹ ፡ ሦስ ትነት ፡ ይታወቃል ። ርባታው ፡ አሉታ ፡ ሲኾን ፡ ግን ፡ አል ፡ ባሉታ ፡ ሞክሼነት ፡ ይቀርና ፤ ነበር ፡ ብቻ ፡ በኹሉ ፡ ይዘምታል ፣ በዘንድም ፡ ፈንታ ፡ እንዲና ፡ ሊ ፡ በራብዕነት ፡ ይገባሉ ። አሉታው ም ፡ አል ፡ ም ፡ ነው ፣ አል ፡ አለ ፡ በቃል ፡ ኹሉ ፡ ሥር ፡ በመነሻ ፣ ም ፡ በኀላፊና ፡ በትንቢት ፡ ጫፍ ፡ ብቻ ፡ መድረሻ ፡ እየኾነ ፡ ይገባል ። (ማስረጃ)

ኢዐዊቅ ፣ (ኢያቀ ፤ ኢየዐውቅ ፣ ኢይዐውቅ) አለማወቅ ።

(ኀላፊ)	(ትንቢት)	(ዘንድ)	(ትእዛዝ)
አላወቀም ፡ (ነበር)	አያውቅም ፡ (ነበር)	እንዳ(ላ)ያውቅ ፡	አይወቅ ።

(ቅጽልና ፡ ስም)

አላዋቂ ፤ ያላወቀ ፣ የማያውቅ ።

(በዝ ፡ አንቀጽ)

(ኢዐዊቆ ፣ ቃ) ሳያውቅ ፣ ሳታውቅ ።

ግስን ፡ ኹሉ ፡ እንዲኽ ፡ እያልኽ ፡ አርባ ፨

ክፍል ፡ ፫ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ተረትና ፡ ምሳሌ ፡ ታሪክም ፣ ይኸውም ፡ በባላገር ፡ የሚኖሩ ፡ አባትና ፡ እ ናት ፡ ሕፃናት ፡ አፋቸውን ፡ ከፈቱ ፡ በኋላ ፡ የሚያስተምሯቸው ፡ ነው ።

(ተረት ፡ ተረት ፤ የላም ፡ በረት) ።

(አ)—እውነት ።

እውነትና ፡ ዕብለት ፡ ውሃና ፡ እሳት ፡ እነዚኽ ፡ አራቱ ፡ ዐብረው ፡ ዘመ ቱና ፡ ያገኙትን ፡ ኹሉ ፡ ማርከው ፡ ዘርፈው ፡ ይዘው ፡ ሲመለሱ ፤ መቼም ፡ አቶ ፡ ዕብለት ፡ ለተንኰል ፡ አያርፍምና ፣ ወደ ፡ ውሃ ፡ ቀርቦ ፡ አንተ ፡ እሳ ትን ፡ ግደለውና ፡ (አጥፋውና) ፣ ያገኘነውን ፡ ኹሉ ፡ ለሦስት ፡ እንካፈላለ ን ፡ ብሎ ፡ መከረው ። ሞኙ ፡ ውሃም ፡ ወደ ፡ ወሰዱት ፡ የሚሄድ ፡ ስለ ፡ ኾ ነ ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ መስሎት ፡ እሳትን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ቢረጫጠው ፡ ሞተ ፡ (ጠፋ) ። ከዚኽም ፡ በኋላ ፡ አካሄዱን ፡ አይተኽ ፡ ጭብጦዉን ፡ ቀማው ፡ እንዲሉ ፣ ወደውነት ፡ ቀርቦ ፤ እውነት ፡ ከብታችንን ፡ ይዘን ፡ ወደ ፡ ዳገት ፡ አለው ። ውሃም ፡ አሻቅቦ ፡ መውጣት ፡ አይኾንለትምና ፣ ራሱን ፡ ይዞ ፡ እ የጮኸ ፡ ቊልቊል ፡ ሄደ ፡ (ወረደ) ። እውነትና ፡ ዕብለትም ፡ ከብቱን ፡ ኹ ሉ ፡ ነድተው ፡ ወዳገር ፡ ቤት ፡ ከገቡ ፡ በኋላ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ አቶ ፡ ዕብለ ት ፡ እውነትን ፡ ከድቶ ፡ ከብቱ ፡ ኹሉ ፡ የኔ ፡ ነው ፤ አንተ ፡ ግን ፡ አሽከ